

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

19. prosince 2019*

„Řízení o předběžné otázce – Nařízení (EU) č. 1360/2013 – Zemědělství – Společná organizace trhů – Odvětví cukru – Dávky z výroby – Užitečný účinek – Nárok na vrácení neodůvodněných přeplatků na dávkách – Použitelnost vnitrostátní právní úpravy promlčení – Zásada efektivity“

Ve věci C-360/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Finanzgericht Düsseldorf (finanční soud v Düsseldorfu, Německo) ze dne 16. května 2018, došlým Soudnímu dvoru dne 4. června 2018, v řízení

Cargill Deutschland GmbH

proti

Hauptzollamt Krefeld,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení A. Prechal, předsedkyně senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce třetího senátu, L. S. Rossi (zpravodajka), J. Malenovský a F. Biltgen, soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: M. Longar, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 2. května 2019,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Cargill Deutschland GmbH D. Ehlem, Rechtsanwalt,
- za Hauptzollamt Krefeld B. Grothem a R. M. Gleim-Arnold, jako zmocněnci,
- za belgickou vládu J.-C. Halleuxem a M. Jacobs, jako zmocněnci, ve spolupráci s B. De Moorem a M. Callebautem, avocats,
- za Evropskou komisi B. Eggers a B. Hofstötterem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 29. července 2019,

vydává tento

* Jednací jazyk: němčina.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Rady (EU) č. 1360/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se stanoví dávky z výroby v odvětví cukru pro hospodářské roky 2001/02, 2002/03, 2003/04, 2004/05 a 2005/06, koeficient nezbytný k výpočtu doplňkové dávky pro hospodářské roky 2001/02 a 2004/05 a částky, jež mají hradit výrobci cukru prodejci cukrové řepy z důvodu rozdílu mezi maximální dávkou a dávkou, jež má být účtována za hospodářské roky 2002/03, 2003/04 a 2005/06 (Úř. věst. 2013, L 343, s. 2).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Cargill Deutschland GmbH a Hauptzollamt Krefeld (hlavní celní úřad v Krefeldu, Německo) ve věci navrácení dávek z výroby v odvětví cukru zaplacených za hospodářské roky 2001/2002 až 2004/2005.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Body 10, 11, 13 a 23 odůvodnění nařízení č. 1360/2013 uvádějí:
 - „(10) Soudní dvůr dne 27. září 2012 ve spojených věcech C-113/10, C-147/10 a C-234/10 prohlásil nařízení [Komise] (ES) č. 1193/2009 [ze dne 3. listopadu 2009, kterým se opravují nařízení (ES) č. 1762/2003, (ES) č. 1775/2004, (ES) č. 1686/2005 a (ES) č. 164/2007 a kterým se pro hospodářské roky 2002/03, 2003/04, 2004/05 a 2005/06 stanoví částky na dávky z výroby v odvětví cukru (Úř. věst. 2009, L 321, s. 1)] za neplatné, přičemž uvedl, že pro účely výpočtu odhadované průměrné ztráty na tunu výrobku je třeba čl. 15 odst. 1 písm. d) nařízení Rady (ES) č. 1260/2001 [ze dne 19. června 2001 o společné organizaci trhů v odvětví cukru (Úř. věst. 2001, L 178, s. 1; Zvl. vyd. 03/33, s. 17)] vykládat v tom smyslu, že celková částka náhrad zahrnuje veškeré částky skutečně vplacených vývozních náhrad.
 - (11) Proto by měly být stanoveny dávky v odvětví cukru ve vhodné výši. [...]
 - [...]
 - (13) [O]pravené dávky by se měly použít od stejných dat jako dávky, jež byly prohlášeny za neplatné.
 - [...]
 - (23) V zájmu právní jistoty a zajištění rovného zacházení s dotčenými provozovateli v jednotlivých členských státech je třeba stanovit společné datum, od něhož by se dávky určené tímto nařízením měly stanovit ve smyslu [tohoto] nařízení [...] Lhůta vymezená tímto datem by se nicméně neměla použít v případech, kdy jsou členské státy podle svých vnitrostátních právních předpisů povinny dotčeným provozovatelům částku uhradit po uvedeném dni“.
- 4 Článek 1 odst. 1 tohoto nařízení stanoví:

„Výrobní dávky v odvětví cukru pro hospodářské roky 2001/02, 2002/03, 2003/04, 2004/05 a 2005/06 se stanovují podle bodu 1 přílohy.“

- 5 Podle článku 2 uvedeného nařízení platí:

„Dnem stanovení dávek podle tohoto nařízení uvedené v čl. 2 odst. 2 druhém pododstavci nařízení [Rady] (ES, Euratom) č. 1150/2000 [ze dne 22. května 2000, kterým se provádí rozhodnutí 94/728/ES, Euratom o systému vlastních zdrojů Evropských společenství (Úř. věst. 2000, L 130, s. 1; Zvl. vyd. 01/03, s. 169)] je nejpozději 30. září 2014 s výjimkou případů, kdy členské státy tuto lhůtu nemohou dodržet vzhledem k použití vnitrostátních právních předpisů upravujících vrácení částek nepatřičně uhrazených hospodářskými subjekty.“

- 6 Článek 3 druhá až čtvrtá odrážka téhož nařízení stanoví data, od kterých se použijí dávky z výroby uvedené v bodě 1 přílohy tohoto nařízení, pokud jde o hospodářské roky 2001/2002 až 2005/2006.

- 7 Body 13 a 14 odůvodnění nařízení Rady (EU) 2018/264 ze dne 19. února 2018, kterým se pro hospodářský rok 1999/2000 stanoví dávky z výroby a koeficient pro výpočet doplňkové dávky v odvětví cukru a kterým se pro hospodářský rok 2000/2001 stanoví dávky z výroby v odvětví cukru (Úř. věst. 2018, L 51, s. 1), znějí takto:

„(13) V zájmu právní jistoty a zajištění rovného zacházení s dotčenými hospodářskými subjekty v jednotlivých členských státech je třeba stanovit datum, do něhož by se dávky určené tímto nařízením měly stanovit, jak je uvedeno v [tomto] nařízení [...] Lhůta vymezená tímto datem by se nicméně neměla použít v případech, kdy jsou členské státy podle svých vnitrostátních právních předpisů povinny dotčeným hospodářským subjektům částku uhradit po uvedeném datu.“

(14) Je třeba uhradit rozdíl mezi částkami neoprávněně vyplacenými v souvislosti s dávkami z výroby v odvětví cukru stanovenými v nařízeních [Komise] (ES) č. 2267/2000 [ze dne 12. října 2000, kterým se pro hospodářský rok 1999/2000 stanoví dávky z výroby a koeficient pro výpočet doplňkové dávky v odvětví cukru (Úř. věst. 2000, L 259, s. 29)] a (ES) č. 1993/2001 [ze dne 11. října 2001, kterým se pro hospodářský rok 2000/2001 stanoví dávky z výroby v odvětví cukru (Úř. věst. 2001, L 271, s. 15)] a dávkami stanovenými v tomto nařízení.“

- 8 Článek 2 odst. 2 tohoto nařízení stanoví:

„Rozdíl mezi dávkami stanovenými v nařízeních [...] č. 2267/2000 a [...] č. 1993/2001 a dávkami uvedenými v článku 1 tohoto nařízení se uhradí těm hospodářským subjektům, které dávky za hospodářské roky 1999/2000 a 2000/2001 zaplatily, a to na základě jejich řádně odůvodněné žádosti.“

Německé právo

- 9 Ustanovení § 12 odst. 1 první věta Gesetz zur Durchführung der gemeinsamen Marktorganisationen und der Direktzahlungen (zákon, kterým se provádí společné organizace trhu a přímých plateb) (BGBl. 2017 I, s. 3746) stanoví:

„Na dávky vybírané za účelem společných organizací trhu [...] se obdobně použijí ustanovení daňového zákoníku [...], nestanoví-li tento zákon nebo vyhláška přijatá na základě tohoto zákona jinak.“

- 10 Ustanovení § 37 odst. 2 první a druhé věty daňového zákoníku stanoví:

„Byla-li daň [...] zaplacená nebo vrácena bez právního důvodu, má osoba, na jejíž účet se platba uskutečnila, vůči příjemci plnění nárok na vrácení zaplacené nebo vrácené částky [...]. To platí i tehdy, pokud právní důvod pro placení nebo vrácení později zanikne.“

11 Ustanovení § 164 odst. 1, 2 a 4 tohoto zákoníku zní následovně:

„(1) Daně mohou být obecně nebo ve zvláštních případech vyměřeny s výhradou kontroly, aniž tato kontrola musí být odůvodněna [...]

(2) Vyměření daně může být zrušeno nebo změněno, pokud lze provést kontrolu [...]

[...]

(4) Možnost provést kontrolu zaniká, uplyne-li lhůta stanovená pro vyměření daně.“

12 Ustanovení § 169 odst. 1 a 2 uvedeného zákoníku stanoví:

„(1) Vyměřit daň, zrušit nebo změnit rozhodnutí o jejím vyměření nelze po uplynutí lhůty pro vyměření daně. [...]

(2) Lhůta pro vyměření daně činí:

1. jeden rok pro spotřební daně a jejich vrácení,

2. čtyři roky pro daně a jejich vrácení, které nejsou daněmi nebo vrácením ve smyslu bodu 1 nebo dovozním či vývozním clem podle článku 5 bodů 20 a 21 celního kodexu Unie.

[...]“

13 Ustanovení § 170 odst. 1 celního kodexu stanoví:

„Lhůta pro vyměření daně počne běžet na konci kalendářního roku, ve kterém vznikla daňová povinnost [...]“

14 Ustanovení § 175 odst. 1 prvního pododstavce tohoto kodexu zní takto:

„Daňový výměr je třeba vystavit, zrušit nebo změnit,

[...]

2. jestliže nastane skutečnost, která má daňové důsledky zasahující do minulosti (skutečnost se zpětným účinkem).“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

15 Společnost Cargill Deutschland podléhá jakožto společnost vyrábějící isoglukózu systému dávek z výroby v odvětví cukru, který je stanoven nařízením č. 1260/2001 pro hospodářské roky 2001/2002 až 2005/2006.

16 Výše dávek z výroby pro tyto hospodářské roky byla stanovena na základě nařízení Evropské komise přijatých každý rok, a sice nařízení Komise (ES) č. 1837/2002 ze dne 15. října 2002, kterým se pro hospodářský rok 2001/02 stanoví dávky z výroby a koeficient pro doplňkové dávky v odvětví cukru (Úř. věst. 2002, L 278, s. 13) (*neoficiální překlad*); nařízení Komise (ES) č. 1762/2003 ze dne 7. října 2003, kterým se pro hospodářský rok 2002/03 stanoví dávky z výroby v odvětví cukru (Úř. věst. 2003, L 254, s. 4) (*neoficiální překlad*), nařízení Komise (ES) č. 1775/2004 ze dne 14. října 2004, kterým se pro hospodářský rok 2003/04 stanoví dávky z výroby v odvětví cukru (Úř. věst. 2004, L 316, s. 64), a nařízení Komise (ES) č. 1686/2005 ze dne 14. října 2005, kterým se pro hospodářský rok 2004/05

stanoví částky na dávky z výroby a koeficient doplňkové dávky v odvětví cukru (Úř. věst. 2005, L 271, s. 12) a nařízení Komise (ES) č. 164/2007 ze dne 19. února 2007, kterým se pro hospodářský rok 2005/06 stanoví částky na dávky z výroby v odvětví cukru (Úř. věst. 2007, L 51, s. 17).

- 17 V souladu s těmito nařízeními hlavní celní úřad v Krefeldu stanovil prostřednictvím daňových výměrů ze dne 23. října 2002, 20. října 2003, 30. března 2004 a 18. října 2005 vystavených s výhradou kontroly mimo jiné výši dávek z výroby, které měla společnost Cargill Deutschland zaplatit za uvedené hospodářské roky.
- 18 Rozsudkem ze dne 8. května 2008, Zuckerfabrik Jülich a další (C-5/06 a C-23/06 až C-36/06, EU:C:2008:260), jakož i usneseními ze dne 6. října 2008, Raffinerie Tirlemontoise (C-200/06, nezveřejněné, EU:C:2008:541), a SAFBA (C-175/07 až C-184/07, nezveřejněné, EU:C:2008:543), však Soudní dvůr prohlásil nařízení č. 1762/2003, č. 1775/2004 a č. 1686/2005 za neplatná. Tato nařízení byla tedy pozměněna nařízením č. 1193/2009.
- 19 Rozsudkem ze dne 27. září 2012, Zuckerfabrik Jülich a další (C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591), Soudní dvůr následně prohlásil za neplatné i nařízení č. 1193/2009. Po vyhlášení tohoto rozsudku přikročila Rada Evropské unie k novému stanovení dávek z výroby v odvětví cukru pro hospodářské roky 2001/2002 až 2005/2006 tím, že přijala nařízení č. 1360/2013, v němž snížila dávky z výroby týkající se těchto hospodářských roků.
- 20 Dne 1. května 2014 podala společnost Cargill Deutschland u hlavního celního úřadu v Krefeldu žádost o stanovení výše nových dávek z výroby a o vrácení přeplatků na dávkách, které neodůvodněně zaplatila za hospodářské roky 2001/2002 až 2004/2005.
- 21 Rozhodnutím ze dne 18. dubna 2016, které bylo potvrzeno dne 19. září 2016 po bezúspěšném námitkovém řízení, zamítl hlavní celní úřad v Krefeldu tuto žádost s odůvodněním, že podle § 164 a § 169 odst. 2 věty druhé 2 bodu 2 daňového zákoníku uplynula čtyřletá lhůta pro vyměření, stanovená pro účely zrušení, změny nebo opravy daňových výměrů za tyto hospodářské roky, takže příslušné platební výměry se staly konečnými.
- 22 Ustanovení § 170 odst. 1 daňového zákoníku totiž stanoví, že tato lhůta pro vyměření počíná běžet na konci kalendářního roku, ve kterém vznikla daňová povinnost. V projednávané věci tudíž, jak uvádí předkládající soud ve své žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce, počala lhůta pro vyměření pro hospodářský rok 2004/2005 běžet dne 31. prosince 2006. Za těchto okolností byla žádost společnosti Cargill Deutschland, která byla podána až v roce 2014, předložena hlavnímu celnímu úřadu v Krefeldu, když uvedená lhůta pro vyměření uplynula. Tato lhůta pro vyměření uplynula *a fortiori*, také pokud jde o dávky z výroby pro předchozí hospodářské roky.
- 23 Cargill Deutschland podala k předkládajícímu soudu, Finanzgericht Düsseldorf (finanční soud v Düsseldorfu, Německo), žalobu proti rozhodnutí hlavního celního úřadu v Krefeldu, přičemž tvrdila, že její nárok na vrácení přeplatků na dávkách, které neodůvodněně zaplatila, vyplývá přímo z nařízení č. 1360/2013. Tento nárok podle jejího názoru nepodléhá žádné lhůtě pro vyměření jeho výše a není dotčen tím, že daňové výměry vydané hlavním celním úřadem v Krefeldu jsou konečné.
- 24 V tomto ohledu předkládající soud uvádí, že ve starších věcech měl za to, že otázka, zda společnost může mít nárok na vrácení přeplatků na dávkách, které neodůvodněně zaplatila, jestliže sazby dávek z výroby byly sníženy se zpětnou účinností na základě nařízení č. 1360/2013, musí být rozhodnuta pouze na základě použitelného vnitrostátního práva v souladu se zásadami rovnocennosti a efektivity.

- 25 V projednávané věci má přitom předkládající soud za to, že by tento přístup vedl k popření tohoto nároku společnosti Cargill Deutschland zejména z důvodu, že retroaktivní snížení sazeb dávek z výroby stanovené nařízením č. 1360/2013 by vedlo pouze k protiprávnosti rozhodnutí o stanovení daně, a nikoliv k neplatnosti odpovídajících daňových výměrů, které – jelikož byly vydány na základě rozhodnutí, jež jsou konečná – již podle ustanovení použitelného vnitrostátního práva nelze změnit.
- 26 Předkládající soud však zdůrazňuje, že v podobném řízení týkajícím se opravy částek dávek z výroby v odvětví cukru pro hospodářské roky 1999/2000 a 2000/2001 byly společnosti Cargill Deutschland rozhodnutím hlavního celního úřadu v Krefeldu ze dne 7. května 2018 opírajícím se o nařízení 2018/264 částečně vráceny přeplatky na dávkách, které neodůvodněně zaplatila, ačkoli promlčecí lhůty použitelné podle vnitrostátního práva uplynuly. Toto vrácení totiž bylo možné po vyhlášení rozsudku ze dne 9. února 2017, Raffinerie Tirllemontoise (C-585/15, EU:C:2017:105), v němž Soudní dvůr rozhodl o neplatnosti nařízení č. 2267/2000 a č. 1993/2001, která tyto částky stanovila, a po následném přijetí nařízení 2018/264, které tyto částky nově stanovilo, aniž bylo výslovně požadováno, aby byly zohledněny tyto promlčecí lhůty.
- 27 V této souvislosti si předkládající soud klade otázku, zda unijní normotvůrce tím, že přijal nařízení 2018/264, ve skutečnosti nechtěl stanovit obecnou zásadu umožňující do budoucna vrácení přeplatků na dávkách neodůvodněně zaplacených v odvětví cukru bez ohledu na pravidla o promlčení, která se uplatní podle vnitrostátního práva. Předkládající soud uvádí, že takový výklad by umožnil společnosti Cargill Deutschland dosáhnout vrácení přeplatků na dávkách, které neodůvodněně zaplatila za hospodářské roky 2001/2002 až 2004/2005, tak jak byly přepočteny podle nařízení č. 1360/2013.
- 28 Za těchto podmínek se Finanzgericht Düsseldorf (finanční soud v Düsseldorfu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je třeba dávky z výroby v odvětví cukru, u nichž musí být podle nařízení [...] č. 1360/2013 [...] provedeny nové výpočty, vrátit v souladu se zásadou rovnocennosti a efektivity podle vnitrostátního práva zejména s použitím pravidel o promlčení upravených ve vnitrostátním právu?“

K předběžné otázce

- 29 Podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda nařízení č. 1360/2013, které stanoví zejména dávky z výroby v odvětví cukru pro hospodářské roky 2001/2002 až 2005/2006, musí být vykládáno v tom smyslu, že vrácení přeplatků na dávkách neodůvodněně zaplacených hospodářskými subjekty musí být provedeno v souladu se zásadou rovnocennosti a efektivity podle vnitrostátního práva, zejména s ohledem na promlčecí lhůty stanovené ve vnitrostátním právu.
- 30 Nejprve je třeba uvést, že pochybnosti vyjádřené předkládajícím soudem vyplývají mimo jiné z okolnosti, že společnosti Cargill Deutschland byly německými orgány příslušnými podle čl. 2 odst. 2 nařízení 2018/264 vráceny přeplatky na dávkách, které neodůvodněně zaplatila za hospodářské roky 1999/2000 a 2000/2001, třebaže promlčecí lhůty stanovené použitelnými ustanoveními vnitrostátního práva uplynuly.
- 31 Nařízení 2018/264, které opravilo částku dávek z výroby za hospodářské roky 1999/2000 a 2000/2001, totiž ve svém čl. 2 odst. 2 stanoví, že přeplatky na dávkách neodůvodněně zaplacené hospodářskými subjekty, které dávky za tyto hospodářské roky zaplatily, jim musí být vráceny zpět na základě řádně odůvodněné žádosti, aniž toto ustanovení jakkoliv zmiňuje použitelné vnitrostátní právo nebo na něj jakkoliv odkazuje.
- 32 Za těchto podmínek předkládající soud nevylučuje, že čl. 2 odst. 2 nařízení 2018/264 může být vykládán v tom smyslu, že stanoví obecnou zásadu umožňující vrácení přeplatků na dávkách neodůvodněně zaplacených hospodářskými subjekty z titulu dávek z výroby v odvětví cukru. Takovou

zásadu lze podle předkládajícího soudu uplatnit bez ohledu na uplynutí promlčecích lhůt, které se použijí podle vnitrostátního práva, přestože bylo toto vrácení přeplatků požadováno na základě nařízení č. 1360/2013.

- 33 V tomto ohledu stačí uvést, jak uvedla generální advokátka v bodě 31 svého stanoviska, že nařízení 2018/264 není použitelné *ratione temporis* na spor v původním řízení, který se týká žádosti o vrácení dávek z výroby zaplacených za hospodářské roky 2001/2002 až 2004/2005, neboť se vztahuje pouze na hospodářské roky 1999/2000 a 2000/2001.
- 34 Z toho vyplývá, že nařízení 2018/264 nemůže představovat právní základ žádosti o vrácení přeplatků na dávkách neodůvodněně zaplacených za hospodářské roky 2001/2002 až 2004/2005.
- 35 Je však třeba připomenout, že v rozsudku ze dne 27. září 2012, Zuckerfabrik Jülich a další (C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591), Soudní dvůr rozhodl o neplatnosti nařízení č. 1193/2009. Jak vyplývá zejména z bodů 48 a 49 tohoto rozsudku, metoda uvedená v tomto nařízení, použitá Komisí ke stanovení dávek z výroby pro hospodářské roky 2001/2002 až 2005/2006, nebyla správná, neboť vedla k umělému zvýšení celkové výše náhrad. Z tohoto důvodu, jak vyplývá z bodu 69 uvedeného rozsudku, měli výrobci nárok nejen na vrácení přeplatků na dávkách neodůvodněně zaplacených z titulu dávek z výroby členskými státy během dotčeného období, ale i na přiznání úroků z těchto přeplatků.
- 36 Za účelem dosažení souladu s rozsudkem ze dne 27. září 2012, Zuckerfabrik Jülich a další (C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591), přijala Rada nařízení č. 1360/2013, jehož cílem bylo se zpětnou účinností opravit dávky z výroby v odvětví cukru stanovené pro hospodářské roky 2001/2002 až 2005/2006. Podle unijního normotvůrce byly nové dávky z výroby vypočítány v souladu s metodou potvrzenou Soudním dvorem v uvedeném rozsudku, která byla stanovena ve „vhodné výši“ ve smyslu bodu 11 odůvodnění uvedeného nařízení.
- 37 Užitečný účinek nařízení č. 1360/2013 tedy znamená, že se dotyčným výrobcům cukru umožní, aby získali zpět přeplatky na dávkách neodůvodněně zaplacené několik let před přijetím tohoto nařízení.
- 38 Z toho vyplývá, jak uvedla generální advokátka v bodě 37 svého stanoviska, že nárok výrobců cukru na vrácení přeplatků na dávkách neodůvodněně zaplacených za hospodářské roky, o které se jedná ve věci v původním řízení, vyplývá z unijního práva, jak ho vykládá Soudní dvůr v rozsudku ze dne 27. září 2012, Zuckerfabrik Jülich a další (C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591), a jak ho provedl unijní normotvůrce na základě tohoto rozsudku tím, že přijal nařízení č. 1360/2013.
- 39 Soudní dvůr totiž rozhodl, že nárok na vrácení daně, jež byly v členském státě vybrány v rozporu s pravidly unijního práva, je důsledkem a doplňkem práv, jež přiznávají jednotlivcům ustanovení unijního práva, jako jsou ustanovení, jež byla vyložena Soudním dvorem (rozsudky ze dne 12. prosince 2006, Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, EU:C:2006:774, bod 202; ze dne 19. července 2012, Littlewoods Retail a další, C-591/10, EU:C:2012:478, bod 24, jakož i ze dne 25. července 2018, Messer France, C-103/17, EU:C:2018:587, bod 56).
- 40 Příslušné vnitrostátní orgány mohly určit přesnou částku nadměrného odpočtu zaplaceného na základě těchto dávek z výroby každým z dotyčných výrobců až po retroaktivní stanovení nových dávek z výroby v nařízení č. 1360/2013.
- 41 Za těchto okolností a za účelem zajištění užitečného účinku tohoto nařízení je třeba mít za to, že dotyční výrobci cukru měli možnost seznámit se s přesnou částkou neodůvodněně zaplacených přeplatků na dávkách vypočítanou Komisí, která byla upravena tak, aby zohlednila judikaturu Soudního dvora, a tedy mohli platně podat žádosti o navrácení těchto přeplatků na dávkách, od vstupu tohoto nařízení v platnost, tj. ode dne 20. prosince 2013.

- 42 Za tímto účelem je nejprve v souladu s čl. 1 odst. 1 nařízení č. 1360/2013 v bodě 1 přílohy tohoto nařízení obsažena tabulka, která stanoví dávky z výroby v odvětví cukru vyjádřené ve formě částky v eurech za tunu výrobku pro každý hospodářský rok od hospodářského roku 2001/2002 do hospodářského roku 2005/2006.
- 43 Dále článek 2 téhož nařízení v zásadě stanoví jako nejpozdější den, kdy členské státy mají povinnost zahrnout do vlastních zdrojů Unie částku dávek stanovených nařízením č. 1360/2013, den 30. září 2014.
- 44 V poslední řadě článek 3 tohoto nařízení pouze stanoví data, od kterých se použijí dávky z výroby uvedené v bodě 1 přílohy tohoto nařízení, pokud jde o každý z hospodářských roků, o které se jedná ve věci v původním řízení.
- 45 Je přitom třeba konstatovat, jak uvedla generální advokátka v bodě 42 svého stanoviska, že nařízení č. 1360/2013 neobsahuje žádné ustanovení týkající se postupů a opatření, které musí členské státy uplatňovat, aby splnily nárok hospodářských subjektů na vrácení přeplatků na dávkách z výroby neodůvodněně zaplacených v odvětví cukru za hospodářské roky, o které se jedná ve věci v původním řízení.
- 46 Podle ustálené judikatury si při neexistenci harmonizovaných pravidel upravujících vrácení daní uložených v rozporu s unijním právem členské státy zachovávají právo použít procesní podmínky stanovené svým vnitrostátním právním řádem, zejména v oblasti promlčecích lhůt, a to s výhradou, že budou dodrženy zásady rovnocennosti a efektivity (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. září 2011, Q-Beef a Bosschaert, C-89/10 a C-96/10, EU:C:2011:555, bod 34, jakož i ze dne 20. prosince 2017, Caterpillar Financial Services, C-500/16, EU:C:2017:996, bod 37).
- 47 Dodržování těchto zásad vyžaduje, aby tyto procesní podmínky nebyly méně příznivé než ty, které se vztahují na obdobné žádosti na základě vnitrostátního práva (zásada rovnocennosti), ani nesmí být upraveny tak, aby prakticky znemožňovaly výkon práv přiznaných unijním právním řádem (zásada efektivity) (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. září 2012, Zuckerfabrik Jülich a další, C-113/10, C-147/10 a C-234/10, EU:C:2012:591, bod 61 a citovaná judikatura).
- 48 V tomto ohledu ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce vyplývá, že podle předkládajícího soudu je použití vnitrostátních pravidel v souladu s uvedenými zásadami, protože v obecné promlčecí lhůtě stanovené německým daňovým právem umožňují opravu v případech, kdy jsou unijní akty změněny se zpětnou účinností. Z žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce však v podstatě rovněž vyplývá, že definitivní povaha, kterou má v německém právu daňový výměr, podle předkládajícího soudu brání žádosti o vrácení přeplatků opírající se o nařízení č. 1360/2013, jelikož v okamžiku podání této žádosti uplynula příslušná promlčecí lhůta.
- 49 Je přitom třeba připomenout, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru, aby vnitrostátnímu soudu poskytl užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Za tímto účelem může Soudní dvůr ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, a zejména pak z odůvodnění předkládajícího rozhodnutí, vytěžit ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (rozsudek ze dne 18. prosince 2019, Generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne Bratislava, C-447/18, EU:C:2019:1098, bod 35 a citovaná judikatura).
- 50 V projednávaném případě je tedy třeba dále ověřit, zda vnitrostátní pravidla upravující uplatnění nároku na vrácení přeplatku zaplaceného výrobcí cukru z titulu dávek z výroby stanovených nařízením č. 1260/2001 a s konečnou platností nařízením č. 1360/2013 pro hospodářské roky dotčené ve věci v původním řízení, která tak, jak byla vyložena a použita příslušnými soudy, brání tomu, aby byla žádost o vrácení podána po vstupu nařízení č. 1360/2013 v platnost z důvodu, že promlčecí lhůta použitelná na takové žádosti uplynula, jsou v souladu se zásadami rovnocennosti a efektivity.

- 51 V této souvislosti je třeba nejprve zkoumat slučitelnost takových pravidel se zásadou efektivity. Z ustálené judikatury přitom vyplývá, že je třeba každý případ, ve kterém vystává otázka, zda vnitrostátní procesní ustanovení znemožňuje nebo nadměrně ztěžuje použití unijního práva, posuzovat s přihlédnutím k úloze tohoto ustanovení v celém řízení, průběhu řízení a zvláštnostem řízení před různými vnitrostátními orgány. Z tohoto hlediska je třeba v projednávané věci zejména zohlednit zásadu ochrany práva na účinnou procesní obranu, zásadu právní jistoty a řádný průběh řízení (rozsudky ze dne 20. října 2016, Danqua, C-429/15, EU:C:2016:789, bod 42, a ze dne 22. února 2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, bod 44).
- 52 Pokud jde konkrétně o promlčecí nebo prekluzivní lhůty, Soudní dvůr opakovaně rozhodl, že stanovení přiměřených lhůt pro podání žaloby je v zásadě slučitelné s požadavkem efektivity, neboť představuje uplatnění základní zásady právní jistoty, která chrání jak dotčenou osobu, tak dotčený správní orgán, i když uplynutí takových lhůt může již ze své povahy zabránit dotyčným osobám, aby zcela nebo zčásti uplatnily svá práva (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. února 2018, INEOS Köln, C-572/16, EU:C:2018:100, body 46 a 53, jakož i citovaná judikatura). V tomto ohledu byla například vnitrostátní tříletá promlčecí lhůta považována za přiměřenou (rozsudek ze dne 8. září 2011, Q-Beef a Bosschaert, C-89/10 a C-96/10, EU:C:2011:555, bod 36 a citovaná judikatura).
- 53 Ze žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce jednoznačně vyplývá, že společnost Cargill Deutschland se na základě vnitrostátního práva již nemůže domáhat vrácení přeplatků týkajících se hospodářských roků, o které se jedná ve věci v původním řízení, jelikož – jak bylo připomenuto v bodech 21 a 22 tohoto rozsudku – promlčecí lhůta pro uplatnění nároku na vrácení neodůvodněně zaplacených přeplatků uplynula. Podle žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce tomu tak je bez ohledu na skutečnost, že nařízení č. 1360/2013 změnilo se zpětnou účinností unijní právo, když nahradilo ustanovení nařízení, která byla Soudním dvorem dříve prohlášena za neplatná a o která se opírala rozhodnutí o stanovení daně a příslušné platební výměry. Tato retroaktivní změna vyplývá z čl. 3 druhé až třetí odrážky tohoto nařízení, který stanoví data, od kterých se použijí dávky z výroby o odvětví cukru uvedené v bodě 1 přílohy nařízení, pokud jde o každý z hospodářských roků, o které se jedná ve věci v původním řízení.
- 54 Jak přitom v podstatě uvedla generální advokátka v bodě 60 svého stanoviska, společnost Cargill Deutschland prakticky nemohla podat žádost o vrácení přeplatků ve čtyřleté promlčecí lhůtě stanovené za tímto účelem, jelikož tato lhůta uplynula před samotným vstupem nařízení č. 1360/2013 v platnost dne 20. prosince 2013, tedy před tím, než unijní normotvůrce opravil dávky z výroby v odvětví cukru pro hospodářské roky, o které se jedná ve věci v původním řízení, podle článku 1 a přílohy tohoto nařízení.
- 55 Z toho vyplývá, že vzhledem k tomu, že – jak bylo upřesněno v bodech 40 a 41 tohoto rozsudku – příslušné vnitrostátní orgány nemohly před vstupem nařízení č. 1360/2013 v platnost vyčíslit částku případné vratky přeplatků neodůvodněně zaplacených hospodářskými subjekty, které odvozují nároky z tohoto nařízení, a že tyto subjekty nemohly tuto částku znát, vnitrostátní pravidla, vykládaná předkládajícím soudem tak, že stanoví, že relevantní promlčecí lhůta uplyne před vstupem tohoto nařízení v platnost, prakticky znemožňují uplatnění nároku, který unijní právní řád přiznává uvedeným subjektům, na vrácení přeplatků na dávkách neodůvodněně zaplacených za hospodářské roky, o které se jedná ve věci v původním řízení.
- 56 Tvrzení, které na jednání formuloval hlavní celní úřad v Krefeldu, podle které obezřetný hospodářský subjekt mohl napadnout platební výměry před uplynutím použitelné promlčecí lhůty, tento závěr nezpochybnuje. Je totiž třeba uvést, že procesní podmínky stanovené vnitrostátním právem prakticky znemožňují uplatnění nároku, který subjektu přiznává unijní právní úprava, která s konečnou platností stanoví podmínky, kterými se tento nárok řídí, jelikož uvedené procesní podmínky vážou uplatnění uvedeného nároku na podmínku, že dotčený subjekt podal ještě před tím, než tato právní úprava

vstoupila v platnost, žádost nebo žalobu směřující ke zpochybnění vnitrostátních rozhodnutí opírajících se o předchozí verzi té samé unijní právní úpravy, kterou Soudní dvůr mezitím prohlásil za neplatnou.

- 57 S ohledem na výše uvedenou analýzu zásady efektivity a závěru učiněného v tomto ohledu v bodě 55 tohoto rozsudku, není třeba v rámci tohoto rozsudku zkoumat případnou použitelnost zásady rovnocennosti.
- 58 Z výše uvedeného vyplývá, že na položenou otázku je třeba odpovědět tak, že nařízení č. 1360/2013 musí být vykládáno v tom smyslu, že:
- vrácení přeplatků neodůvodněně zaplacených hospodářskými subjekty z titulu dávek z výroby v odvětví cukru pro hospodářské roky 2001/2002 až 2005/2006 musí být provedeno v souladu se zásadou rovnocennosti a efektivity podle vnitrostátního práva, zejména v promlčecích lhůtách stanovených tímto vnitrostátním právem;
 - brání vnitrostátním pravidlům, která tak, jak jsou vykládána příslušnými vnitrostátními soudy, stanoví, že promlčecí lhůta použitelná pro žádost o vrácení neodůvodněně zaplacených přeplatků na výrobu cukru uplyne před vstupem tohoto nařízení v platnost, což prakticky znemožňuje uplatnění nároku, který unijní právní řád přiznává těmto hospodářským subjektům, na získání zpět těchto přeplatků na dávky za hospodářské roky, na které se vztahuje uvedené nařízení.

K nákladům řízení

- 59 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

Nařízení Rady (EU) č. 1360/2013 ze dne 2. prosince 2013, kterým se stanoví dávky z výroby v odvětví cukru pro hospodářské roky 2001/02, 2002/03, 2003/04, 2004/05 a 2005/06, koeficient nezbytný k výpočtu doplňkové dávky pro hospodářské roky 2001/02 a 2004/05 a částky, jež mají hradit výrobci cukru prodejcem cukrové řepy z důvodu rozdílu mezi maximální dávkou a dávkou, jež má být účtována za hospodářské roky 2002/03, 2003/04 a 2005/06 musí být vykládáno v tom smyslu, že:

- vrácení přeplatků neodůvodněně zaplacených hospodářskými subjekty z titulu těchto dávek musí být provedeno v souladu se zásadou rovnocennosti a efektivity podle vnitrostátního práva, zejména v promlčecích lhůtách stanovených tímto vnitrostátním právem;
- brání vnitrostátním pravidlům, která tak, jak jsou vykládána příslušnými vnitrostátními soudy, stanoví, že promlčecí lhůta použitelná pro žádost o vrácení neodůvodněně zaplacených přeplatků na výrobu cukru uplyne před vstupem tohoto nařízení v platnost, což prakticky znemožňuje uplatnění nároku, který unijní právní řád přiznává těmto hospodářským subjektům, na získání zpět těchto přeplatků na dávky za hospodářské roky, na které se vztahuje uvedené nařízení.

Podpisy.